

Bácsmegeyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegeyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Erzsébet-körút 13. sz.**
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: **vasárnap és csütörtökön.**

Hauke polgármester bukása.

Hétfőn nagy és — bizvást hozzátehetjük — kellemes meglepetésre ébredt a város: széthordották az értesítést, hogy szerdán délután közgyűlés lesz, amely tárgyalni fogja — **Hauke polgármester nyugdíjaztatását.** Nekünk nem volt ez meglepetés. Már a múlt héten értesültünk róla; de ovaodtunk publikálni, mert tapasztalásból tudjuk, hogy ez az ember még az utolsó percban is találhat valami buvólyukat, ahová beosonhat, hogy meghosszabbítsa az existenciáját.

Ugy látszik azonban, hogy reá nézve már „minden kötél szakadt.” Kegyelmet, halasztást nem kapott sehól. Távozása immár befejezett dolog: Zombor város végképpen és visszavonhatlanul megszabadult tőle.

Bucsuzól mit mondjunk neki? Csak egypár rövid szót. Kadáverekre nem szoktunk lövöldözni. Az elesett ellenfél hulláját nem bántalmazzuk. Ha valaha még tollunk alá kerül a neve, legfőlegb mint *hazajáró lélekkel* foglalkozunk vele; például olyankor, amikor egyik-másik esetben a *vagyoni felelőség* kérdése kerül majd szóba. Most legyen elég egyszerűen annak konstataciója, hogy: kormányzatának ideje — enyhén mondva — Zombor város történetének a legsötétebb korszaka marad; amelynek folytatásától és megisméltetésétől őrizze meg az isteni gondviselés a várost.

Ehez a régen várt és bizonyára általános örömmel üdvözölt változáshoz gratulálunk a városnak; de egyszersmind gratulálunk az ellenzéknek is. Mert amilyen bizonyos, hogy a *közérdek* rendkívül sokat nyert ezzel a változással, épp olyan kétségtelen, hogy annak bekövetkezését *főképpen az ellenzék folytonos őrtállásának, s szívós, kitartó, elszánt és energikus küzdelmének lehet köszönni.* Ime a bizonyága annak, hogy az igazság a legnagyobb viszontagságokon és akadályokon át is előbb-utóbb győzedelmeskedik, s egy maroknyi kisebbség is rendkívüli eredményeket érhet el, ha szigoruan végzi az ellenőrzést és pontosan, lelkiismeretesen teljesíti a köteleességét.

Nem volnánk azonban igazságosak, ha a főispánnak is ki nem szolgáltatnók az őt méltán megillető elismerést. Dicséretére válik az ő közéleti tisztességének és magasabb köteleességérzetének, hogy ezzel a botrányos gazdálkodással nem tudott megbarátkozni és erélyesen elutasította magától az azzal való szolidaritást. Sőt a munkapárt tisztességesebb

elemeinek is készséggel a javukra írjuk, hogy végrevalahára belátták, hogy a Hauke rezsim fentartása nemcsak a városra, hanem az ő pártjukra is kárhözatos és veszedelmes.

De amikor erre rámutatunk, akkor nem lehet megfedkezünk arról sem, hogy az országos munkapárt is szakasztott így tett Lukács Lászlóval: elejtette, de csak akkor, amikor már tartani erkölcsi lehetetlenség volt. Ám a *rendszer* változatlanul fentartotta. Ma is úgy megy minden, amint Lukács alatt ment. Az ismeretes közmondás szerint „a kutya ugyanaz, csak a nyakravalója más.”

Nagy és fontos kérdés már most, hogy *ennek a mi vicinális Lukácsunknak a bukása egyszersmind rendszer-változást jelent-e?* Hogy — ami a *személyi* kérdést illeti — *rosszabb nem jöhet utána, csak jobb,* arról határozatlan meg vagyunk győződve. De a sok keserű tapasztalat után rájönnek-e már az intéző körök és a többség tagjai arra, hogy a város kormányzatából nem szabad *hatalmi kérdést* csinálni, s nem a *politikai pártálláshoz* igazodva, hanem kizárólag a *közérdek* szempontjából kell kezelni a város ügyeit?

Ezekre a komoly kérdésekre a közönség feleletet vár és attól teszi függővé az ellenzék is a jövődó magatartását.

Vajha a Hauke rezsim bukása a közéleti tisztesség helyreállítását, a város fölvirágoztatására irányuló őszinte törekvést, tehát egy jobb, szebb és hasznosabb kormányzat kialakulását jelentené!

A városi választások.

II.

Folytatjuk a *gondolkozási anyag* föl-tárását, a tisztelt választók számára; hadd okuljanak belőle. Meg kell azonban vallanunk, hogy olyan rettenetes garmadája áll rendelkezésünkre az égrekiáltó visszaéléseknek, vérlázító botrányoknak és hajmeresztő istentelenségeknek, hogy hamarjában bajos dolog elhatározni, hogy melyiket is bolygassuk meg? Csakugy taláalomra belenyulunk tehát a halomba és mutatól előrántunk néhányat; talán azok is elegendők lesznek arra, hogy minden egészséges gyomor fölhaborodjék tőlük, s minden okos ember kimondja a szentenciát, hogy ennek a kizsákmányoló és minden jogot, törvényt, igazságot lábball tapodó rendszernek véget kell vetni.

A politikai vonatkozású gagságokról — minthogy nem pártpolitikai szempontból nézzük a mostani választás kérdését — nem is szólunk részletesen. Mindenki tudja, hogy Haukéék uralma alatt az ellenzéki polgárokat üldözött vadakként kezelték, akiken mungóék legulolós hátramoszdítója is kényekedve szerint rughatott egyet. Mindenki tudja, hogy a választási listák összeállításánál százával fosztották meg az adófizetőket a választási joguktól és százával csempészték be az adót nem fizető semmire-

kellőket, akiket megvásárolhatóknak tartottak. Mindenki tudja, hogy a lista-ba fölvevett választóktól is, hamis ürügy alatt, elrabolták a szavazati jogot, ellenben halottakat és fölfigadót béreenceket leszavaztattak és ha a meghamisított választási eredmény megsemmisítése biztos volt, akkor Hauke és cinkosai évekig húzták a döntést, hogy a bitorlók mentől tovább gyakorolhassák a másoktól álnok módon elorozott jogot. Ezekről tud az egész város; de ezek csak a mi pártunk sérelmei, azért most — fátyolt borítunk rájuk. Beszéljünk hát csak a zsebbevágó kérdésekről.

Föl kell elevenitenünk a Blagojevits ügyet. Ismeretes, hogy Blagojevits Szilvkvó városi ik-tató évek során át több mint 3000 ügydarabot elsikkasztott. Maga a polgármester nevezte így nevén a gyermeket a közgyűlésen. A kerek világon mindenütt — még a hottentották között is — az ilyen merényletért nemcsak nyomban elcsapnák, hanem lakat alá is tennék a bűnöst. Ámde Blagojevitsét még csak föl se függesztették a hivatalától. Mert ez a hir-hedt „azonossági tanu” politikai cinkosa volt a polgármesternek; s félték tőle, hogy ha érdeme szerint elbánnak vele, majd bosszúból leleplezi a közösen elkövetett turpisságokat. Egyszerűen áthelyezték tehát a községi bírósághoz. S Blagojevits látva, hogy neki, a cinkosság fejében, minden szabad, *elsikkasztotta* a behajtott pénzeket. Az ellenzék leleplezte ezt az újabb bűnt is, s akkor már nem tehetek egyebet: a főispán felfüggesztette Blagojevitsét. De itt aztán szépen meg is állottak. Blagojevits két év óta, mint felfüggesztett tisztviselő, vigan dudál, huzza ingyen a közkasszából a fizetését. Majd megvárják a jó mungók, míg a bűnös hivatalnoknak betelik a 10 évi szolgálati ideje, s akkor közköltégen nyugdíjazzák: büntetés helyett örökös nyugdíjat kap. Telik a várostól, hiszen még csak 80 százalék a pótdó.

Érdemes a szóra a cukorgyári humbug is. Két évvel ezelőtt a polgármester protektori szárnya alatt előállott egy részvénytársaság, azzal a bejelentéssel, hogy cukorgyárat akar itt létesíteni. A várostól nagy összeget képviselő hozzájárulást kért és kapott is. Egyebek között a város a saját földjéből 500 holdat adott répa alá, ami nagy veszteség a városra, mert azért az 500 holdért sokkal kevesebbet fizetnek a bérlők, mint azelőtt. A gyárból nem lett semmi, de szereztek a részvénytársaságnak pár ezer hold répatermelést, amit a társaság egy másik gyára számára használ föl. Akkorra ez a komédia véget fog érni, akkorra benne lesz a városnak legalább százezer koronájába. És mit kapunk ezért a kidobott pénzért cserébe? Kapjuk azt, hogy a cukorgyári társaság megválasztotta a polgármestert felügyelő bizottsági tagnak, busás díjazással. Ennek fejében fizet a város egész csomó nehéz ezrest erre a mulatságra.

Gyerünk tovább. Itt van a fogyasztási adókezelés. Látszólag házi kezelésben van, de tulajdonképpen bérbe van adva. Azért kell pedig ezt az üzletet ilyen álarcba burkolni, hogy a Hauke polgármester kiválasztott bérlője árverésen kívül, kéz alatt, versenytárs nélkül, jutányosan jusson a bérléhez. Ennek a játéknak az az előnye is meg van a bérlőre, hogy nem fizet a bérlés után adót sem az államnak, sem a városnak; tehát e címen jó néhány ezer koronát elcsakliznak a várostól. De még ez hagyján. Hanem az a szép dolog is megtörténik, hogy a bérlő tartozik ugyan a tiszta hasznót a várossal megfizetni, de nem lehet ellenőrizni, hogy mennyi a tiszta haszon, mert

nem terjesztenek elő részletes elszámolást, hanem a polgármesternek egypár bizalmas tisztviselője szerepel igazlátónak, azok állapítják meg, hogy mennyi a tiszta haszon, másnak nem lehet belenézni a számadásokba. Pedig itt közel 300 ezer koronás bevételről van szó.

Hát, ha egy magán ember így kezelné a vagyont, biztosan gondnokság alá helyeznék; de a közbizonyt Zomborban lehet így kezelni.

Igen épületes história az aszfaltozási gseft is. Tudvalevő, hogy a most folyamatban levő aszfaltozás dolgában hozott határozatot megfőlebbezték; a polgármester és a tanács azonban ennek dacára hozzáfogottak a munkálatokhoz. Más városban az ilyen önkénykedésért főfűggesztenek az egész kupaktanácsot, polgármesterestől együtt; nálunk azonban a tanács és a polgármester megmerte kockáztatni a tulajdonságát; sőt, mikor a főügyész utasította, hogy az aszfaltozó vállalatot kösse meg a szerződést s a főügyész azt, mint törvénytelen, kereken megtagadta s a tanács határozatát megfőlebbezte, még akkor is tovább folytatták az önkénykedést, nem terjesztették az ügyet a közgyűlés elé, hanem vígan aszfaltoztatnak s noha szerződés nincs, kifizetéseket teljesítenek, vagy legalább fognak teljesíteni. Senkise tudja, hogy mennyibe kerülnek a munkálatok s így kíván téve a város, kivannak téve a háztulajdonosok, hogy a tanács és a polgármester dupla vagy tripla árban sózzák a nyakukba az aszfaltozást; s előrelátható, hogy 2—3 százezer koronás számlával fognak előrukkolni; de ezt szabad nekik mind a maguk szakállára csinálni; s minthogy a háztulajdonosokkal szemben semmi biztosítéka sincs a városnak, ellenben a vállalat szemben a város felelős, könnyen meglehet, hogy a közkassza sok tízezer koronával megkönnyebbül.

Ha ez sem a Csáky szalmája módjára való gazdálkodás, akkor igazán nem tudjuk, hogy mi az? S ezt egykedvűen tűri Zombor népe, mint a birka, mikor a gyapjút nyírják róla.

Folytassuk-e még? Vagy elég sok szép virágszálat raktunk már csokorba? Ha tiz kezünk volna és heteken át éjjel-nappal íránk, akkor se győznénk a hasonló jókat felsorolni. Tudnánk pedig még egészen frissítetű dolgokkal is kedveskedni, de az időnap előtt való leleplezéssel talán megkönnyítenők a vétkeseknek az anyagi felelősség alól való kibuvást; az a kár tehát, ami ebből háramlanék a városra, nem állana arányban az elérhető sikerrel: a választók meggyőződésével. Mert akit a már elősorolt stiklik sem győztek meg arról, hogy itt valóságos szabad zsákmányolás folyik és ha ez tovább így megy, akkor ez a város — őseink szójárása szerint — „az ebek harmincadjára jutt — aki ezt nem látja, vagy látni nem akarja, annak ugyan félrevehetjük valamennyi harangot, az nem hiszi el, hogy a fejünk felett ég a ház és nagy veszedelemben van a közérdek; s az ilyen konok vakság, süketség és sötét butaság ellen nincs orvosság sem fűben, sem fában, sem a patikában.

Még csak egyet. Ugy halljuk, hogy a tulsó táborból — látván a letagadhatatlan bűnhalmozatot — azzal állanak elő, hogy ők már elejtették a polgármestert s hogy jövőre majd mindnyájan megjavulnak, jobban és hűségesebben fognak vigyázni a közbizonyra, csak bizza rájuk a sorsát továbbra is a közönség.

Nos, ezzel szemben meg kell jegyeznünk, hogy Haukának nemcsak minden cselekedetét évtizedeken át elnézték, nemcsak szemethunytak a gazdálkodására, hanem a bandájába tartoztak, érdekközösséget tartottak fenn és egyetemleges felelősséget vállaltak vele. Ha tehát akad olyan balek, aki a történetek dacára is megbizik Hauke régi cimboráinak hűségében és sárkodásában, akkor itt hiába minden okos szó, akkor itt — szabad járása van a futóbolondoknak.

Nincs több mondanivalónk. A tisztelt választók járuljanak a választási urnához és szavazzanak a belátásuk és lelkiismeretük szerint. Aki erőnek erejével az asztal alá akar bujni, annak hiába húzzuk az asztalra a fejét.

Talán nem árt még egypár szót intézni a kormánypárti tábor tisztességesebb elemeihez. Gondolják meg az urak, hogy ma a kormánypárt ötszörös többségben van a városházán

s ha a mostani választásnál valamennyi mandátum ellenzéki kézbe jutna, — ami feltétlenül kizárt dolog — a többség számára akkor is négyyszeresen biztosítva lenne a tulsuly. Politikailag tehát semmit se kockáztatnak, ha ennél a választásnál — tekintet nélkül a pártállásra — az ellenőrzésre kész és alkalmas polgárokra adják a szavazatukat s ezzel hozzájárulnak ahhoz, hogy új és egészségesebb szellem s tisztességesebb gazdálkodási rendszer honosuljon meg a városházánál. A városi ügyek kezeléséből ki kellene küszöbölni a hatalmi kérdést s ebben az irányban most lehetne megtenni az első lépést. Ha erősebb az urakban a szeretet a közérdek iránt, mint a gyűlölet politikai ellenfeleik iránt, akkor meg kell tenniök.

A korteskedés megrendszabályozása.

— Mi nem szabad a választásnál? —

Augusztus 3-án lépett életbe, tehát már a mostani városi obstinár-választásnál alkalmazandó az az új törvény, amely szűk korlátok közé szorítja a korteskedést, s szigorú büntetéseket szab azokra a kortesfogásokra és különböző visszaélésekre, melyek a választások eredményét befolyásolhatják. Nem árt tehát, sőt nagyon is szükséges, hogy az új törvény főbb intézkedéseit mindenki ismerje és tudja, hogy mitől kell óvakodni, valamint tudja azt is, hogy hol és miért lehet és kell az ellenfeleket sarokba szorítani? Mert nemcsak arra kell ügyelnünk, hogy magunk bele ne üssük a fejünket a törvény valamelyik paragrafusába, hanem arra is, hogy mungóék gyakorolják-e most a megsokkott visszaéléseket? S ha megteszik — ami valószínű, mert a megrögzött bűnökről nehéz lemondani — akkor *tartsa kötelességének minden pártvivőnek az esetet a pártvezető-ségnél bejelenteni*, hogy a törvényes megtorlás iránt intézkedni lehessen, mert csak így lehet kiirtani a visszaéléseket és garázdalkodásokat.

Az új törvény főbb intézkedései a következők:

1. Aki abból a célból, hogy valaki választói jogától megfosztassék, vagy jogtalanul szavazathoz jusson — hamis fölvilágosítást ad, hamis vallomást tesz, két évig terjedhető fogházzal (esetleg börtönnel) és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó. (Ez vonatkozik az azonossági tanukra is.)

2. Aki a választót erőszakkal vagy fenyegetéssel választói jogának szabad gyakorlásában akadályozza — hat hónapig terjedhető fogházzal büntetendő.

3. Aki a választást úgy akarja befolyásolni, hogy a választót vagy hozzátartozóját szóval vagy tettel bántalmazza, jogtalan hátránnyal sújtja, vagy fenyegeti, hat hónapig terjedhető fogházzal és ötszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. (Ez a paragrafus ráhuzható például azokra, akik korcsma vagy trafikengedélyek megvonásával fenyegetik a választót.)

4. Aki a szavazásért a választónak vagy hozzátartozójának ajándékot ad vagy valami előnyt juttat, felajánl vagy ígér, (hivatalok, korcsmaengedélyek, vállalatok vagy jó gsefték ígérése) hat hónapig terjedhető fogházzal és ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó. Hasonló büntetést kap az is, aki az ajándékot vagy előnyt, ígéretet elfogadja.

5. Aki a választókat itatással, etetéssel befolyásolja — három hónapig terjedhető fogházzal és ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

6. Az a közhivatainak, aki ajándékkal, előnyök adásával, vagy ígérettel, vagy fenyegetéssel, etetéssel és itatással akarja befolyásolni a választót — két évig terjedhető fogházzal és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó.

7. Aki a választás miatt a választót vagy hozzátartozóját becsületében sérti, vagy vagyonában és keresetében jogtalan hátránnyal sújtja — ezer koronáig terjedhető bírsággal büntetendő; aki pedig tetteges bántalmazást is követ el, hat hónapig terjedhető fogházzal és ötszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó.

8. Aki a választás befolyásolása céljából valótlan hírt kóhol és terjeszt, vagy a szavazás

arányairól, valamelyik jelölt visszalépéséről hamis hírt ad, három hónapig terjedhető fogházat és ötszáz koronáig terjedhető pénzbüntetést kaphat.

9. Aki a választás befolyásolása céljából a jelölt személyéről vagy családi viszonyairól valótlan hírt kóhol vagy terjeszt — hat hónapig terjedhető fogházzal és ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó.

10. Aki más neve alatt szavaz, vagy többször szavaz — hat hónapig terjedhető fogházzal és ötszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

11. Egy évig terjedhető fogházzal és ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki közreműködik abban, hogy a választás eredménye törvénytelen módon álljon elő, vagy az eredményt meghamisítja. Ugyanez a büntetés éri azt, aki a választást, vagy szavazást, vagy eredményüknek megállapítását meggyújtja. A kisérlet is büntetendő. A cselekmény büntetést és öt évig terjedhető börtönnel büntetendő, ha azt a választási eljárásban hivatalos megbízatásánál fogva közreműködő közeg követi el. (Ez főképpen a választási elnökökre, jegyzőkre és a hatósági azonossági tanukra vonatkozik. A Nikolits és Hauke-féle receptek szerint való manipulálás tehát egy kicsit csiklandós lesz.)

12. A szavazatlapokkal való szavazást eddig némely helyeken — így Zomborban is — nem tartották titkosnak és megnézték a szavazó cédulákat. A közigazgatási bíróság azonban kimondta, hogy a szavazás titkos jellegű, s a cédula megnézése miatt megsemmisítette a választást. Most pedig az új törvény azt mondja, hogy aki a titkos szavazás alkalmával szándékosan tudomást szerez arról, hogy a választó kire szavazott, ötszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Két hónapig terjedhető fogházat és ötszáz korona pénzbüntetést kap, aki a cselekményt erőszakkal, fenyegetéssel vagy csalárdsággal követi el. A szavazatszedő küldöttség elnöke vagy tagja, aki az említett cselekményhez segínyt nyújt, vagy a szavazás véletlenül tudomására jutott titkárral közli, egy évig terjedhető fogházzal és ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

13. Aki a jelöltet, vagy kisérletét, vagy a választás előkészítésében eljáró személyt vagy a választót megdobálja, vagy ellenük más erőszakos, megfélemlítő vagy megszegényítő cselekményt követ el — egy hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

14. Aki a szavazó helyiséget magában foglaló épületben, vagy ennek az elnök által területileg meghatározott környékén a választás eredményének befolyásolása végett beszédet tart, vagy a választókat rábeszéléssel befolyásolni törekszik — nyolc napig terjedhető elzárással és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Ez az intézkedés megszünteti, vagy legalább korlátozza azt a régi visszaélést, hogy a kortesek a választási helyiségben vagy környékén szavazócédulákat erőszakolhassanak a választókra. Figyelmeztetjük tehát elvbarátainkat, hogy a mungókortesek ilyen fajta visszaéléseit megtorlás végett rögtön jelentsek be a pártvezetőségnek. Egyáltalában mindenki vigyázzon a mungókortesek mesterkedésére és ha azok valami tiltott dolgot követnek el, nem kell rá szemet hunyni, hanem azonnal jelenteni kell a függetlenségi körbe. Ugyancsak jelentse be mindenki azt is, ha a választási elnökök részéről valami erőszakoskodást, törvénytisértést, részrehajlást vagy visszaélést tapasztal.

HIREK.

Főhívás a választó polgársághoz!

A november hó 15-én, szombaton végbemenő obstinár-választáson a szövetség ellenzék — igen helyesen — nem pártpolitikai céllal megy a harcba, hanem a pártállásra és osztályra való tekintet nélkül, oly férfiakat kíván városatyáknak megválasztani, akik a köz-

igazgatás tisztaságának és becsületeségének, a valódi önkormányzatnak, a közeleti tisztességnek, a demokratikus haladásnak és a korszerű eszméknek igaz hivei; akiknek működése tehát a város közügyeinek csak javára válhat.

Mint a Választójogi Szövetség zombori fiókjának elnöke — amely szövetség különböző pártállású és különböző társadalmi osztályhoz tartozó férfiakat egyesít magában — hivatászerű feladatának tartom felhívni a választó közönséget, hogy, nem hallgatva semmiféle ugratásokra, félrevezetésekre és izgatásokra, amelyekkel a hatalmon lévő párt főügynökei álnok módon éket akarnak verni a demokratikus elemek közé — tegyenek félre minden mellékes szempontot, s nem nézve másra, csak a *közérdekre*, fogjunk össze mindnyájan: az intelligens osztály tagjai, az iparosok, kereskedők, gazdálkodók, polgárok, munkások, kisebb-nagyobb tagjai a társadalomnak, s egyesült erővel vivjük meg ezt a választási harcot.

Személyes előnyt és hasznot nem keres közülünk senki, csak a közjót tartjuk szem előtt mindnyájan. Ez talán mégis érdemes arra, hogy ennél a fontos aktusnál hiven és testvériesen összetartsunk!

Ha így cselekszünk, akkor győzelmünk nem lehet kétséges, s ezzel megteesszük az első lépést arra, hogy valahára a nép legyen a magasorsának intézője Zomborban.

Tartsa ezt eszében mindenki, mikor a választási urna elé lép!

Zombor, 1913. november 12.

Prokópy Imre,

a Választójogi Szövetség zombori fiókjának elnöke.

A Választójogi Szövetség ismertető előadása. A Választójogi Szövetség zombori fiókja *vasárnap, november hó 16-án délelőtt feltizenegy órakor a zombori függetlenségi kör nagytermében* (Csihás Benő utca 3. szám) *ismertető előadást rendez*, az országot dúló reakciónak az esküdtszéki intézmény és a sajtószabadság ellen intézett vakmerő támadásáról. Az előadói tisztet a budapesti Reformklub egyik kiváló tagja fogja betölteni. A nagyérdékű előadásra a Választójogi Szövetség zombori fiókjának vezetősége ezúton is meghívja nemcsak a függetlenségi párt tagjait és a szervezett munkásságot, hanem párt- és osztálykülönbség nélkül mindazokat, akik a demokratikus eszmék iránt fogékonyssággal és érdeklődéssel viselkednek s a korszerű irányban való haladásnak őszinte hivei. A nem közönséges szellemi élvezetet ígérő előadáson való részvételt mi is melegen ajánljuk a közönségnek.

A függetlenségi kör házfelavató ünnepélye. A zombori függetlenségi kör tudvalevőleg az Erzsébet-körut 13. szám alatti házát a városnak — iskolai célokra — eladta, s helyette a Csihás Benő-utca 3. számú házat vette meg. Az új helyiséget a kör november 1-én foglalta el. Ebből az alkalomból a kör *november 13-án, csütörtökön este 8 órakor, társasvacsora keretében, házfelavató ünnepélyt rendez*; amelyre a tagokat és mindazokat, akik a kör törekvéseivel rokonszenveznek, ezen uton is tisztelettel meghívja. *A részvételi jegy a körszolgánál váltható, (egy teríték ára 1 korona 20 fillér.) Az ünnepélyes társasvacsorán a kör nőket is szívesen lát.*

Városi közgyűlés. A szerdán délután tartott városi közgyűlés lapunk zárta után fejeztetve be, az arról szóló tudósítást a *jövő számban* hozzuk.

Hauke polgármester nyugdíja. A szerdai közgyűlésen állapították meg Hauke polgármester nyugdíját és pedig igen gavalléros bőkezűséggel. A volt polgármester ugyanis — lakbérrel együtt — évi kilencezerszáz korona nyugdíjat kap. Meg kellene kérdezni a mungókortesektől, akik olyan nagy buzgósággal ajánlgatják jelöltjeiket a választóknak, hogy ugyan meddig bírja még a város ezt a pazar bőkerületet, s az annak nyomában járó hallatlan embernyuzást?

A november 15-iki városi választás helyiségei. A november 15-én tartandó obstinárválasztás helyiségeiül a következőket jelölték ki: 1. *A belvárosra* nézve: az Elefánt szálloda. *A felsővárosra* nézve: a városháza kis tanácsterme. 3. *A cservenkai* kerületre nézve: Konyovits Milán (Ratár) vendéglője. 4. *A bánáti* kerületre nézve: Brkits György vendéglője. 5. *A szelencei* kerületre nézve: Kaelby Mihály vendéglője. A belvárosi választókerületben 4 bizottsági tag 6 évre, a felsővárosi kerületben 5 bizottsági tag 6 évre, a bánáti kerületben 5 bizottsági tag 6 évre, a szelencei kerületben 6 bizottsági tag 6 évre és 2 bizottsági tag 3 évre, s a cservenkai választókerületben 5 bizottsági tag 6 évre és 1 bizottsági tag 3 évre választatik. A választás kezdődik délelőtt 9 órakor és megszakítás nélkül délután 4 óráig tart.

Kortés tisztviselők. Zombori szokás szerint a tisztviselők fűtyülnek a törvény tilamára; házról-házra való korteskedéssel, preszsióval, erőszakoskodással iparkodnak a választást befolyásolni. Vesztegetésszámba menő ígéretek, valamint fenyegetésekről is kaptunk jelentéseket. Persze, azt gondolják az urak, hogy nekik minden szabad, a mungóprotekciónak majd biztosítja nekik a büntetlenséget. Azonban keservesen csalódnak fognak, mert lesz gondunk rá, hogy valahára megérezzék már a törvény megtorló hatalmát. Összegyűjtjük az adatokat — *s bármilyen legyen a választás eredménye* — feltétlenül meg fogjuk tenni a följelentéseket. *Üldözöttekből* egyszer már mi is *üldözölk* leszünk.

A kolera Bácskában. Szond községben hanyatlani kezd a veszedelem és reménység mutatkozik arra, hogy a szigorúan végrehajtott érélyes intézkedésekkel sikerül a bajt hamarosan elfojtani. Dunacsében azonban aggasztó állapotok vannak; de a község elzárását ott is pontosan keresztül vitték, s a hatóság nagy eréllyel teljesíti a föladatát. A siker valószínűleg nem is fog elmaradni.

Színház rovatunkat — sajnálatunkra — a közlelők nagy halmaza miatt, nagyon szűk keretbe kellett szorítanunk. A választások után azonban majd tágabb teret engedhetünk erre a célra.

Szabad Lyceum. A zombori szabad lyceum egyesület ez évi előadásait november hó 16-án, vasárnap délután 5 órakor kezdi meg a városháza nagytermében. Wollheimer József dr. fog előadást tartani „*A meghalásról.*“

Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, Tápay Istvánné szül. Miklósváry Mária urnó, Tápay István nyugalmazott vármegyei árvászéki főpénztárnok neje november hó 10-én élete 65-ik évében elhunyt. Temetése november hó 11-én ment végbe.

A zombor—apatin—szondi vicinális virtuskodása. Mint egy hozzánk beküldött fel-szólalás elpanaszolja, a mult pénteken délben a Zombor—Apatin—Szond között közlekedő vicinális nem várta be a Szabadka felől érkező személyvonatot. Így aztán a Budapest felől Apatinba igyekvő utasok szépen itt rekedtek. Az ilyen tréfát a gyorsvonatok megengedhetik maguknak, de az efféle szorosan helyi érdekű vonat — amely különben sem tart pontos menetrendet — talán mégis megkockáztathatna egyik várakozást.

A vármegye népessége. Hivatalos statisztikai adatok szerint Bácsbodrog vármegye összes népessége (bele nem értve Szabadka, Zombor, Ujvidék, Baja városokat.) 632560 lakos. Anyanyelv szerint a következőképpen oszlott meg a lakosság: Magyar 267714 (szaporodás 22582). Német 178950 (apadás 877).

Szerb 117854 (szaporodás 3139). Tóth 28501 (szaporodás 171). Ruthén 10400 (szaporodás 641). Egyéb nyelvűek 28432 (szaporodás 1405). Az összes megyei lakosság szaporodásának százaléka 4,29, nem mondható túlságosan kedvezőnek. Annál örvedetesebb, hogy az összes nemzetiségek között a magyarság növekedése 8,43 százalékkal túlszárnyalja a többi nemzetiségek gyarapodásának arányszámát.

Az esküdtek névsora. A zombori kir. törvényszéknél a novemberi ciklusban a következő polgárok teljesítenek esküdti tisztet: Rendes esküdtek Telts Gáspár kereskedő, Pintinger János mészáros, Dr. Raniszávyevits György p. ü. fogalmazó, Kocsis István Kovács, Reffle Jakab szabó, Jakab Lajos lakatos, Weszelovszki Sándor borbély, Háty Sándor szappanos, Inhoff József gazd. egy. titkár, Markovits József keresk., Ratkov József keresk., Hegedűs Oszkár keresk., Kolárits Milán könyvelő, Mérey József szíjgyártó, Pilger Mihály szatócs, Marschan Illés üzletvezető, Szaitz Lajos ny. vm. kiadó, Gain Vasza mészáros, Liskovits Mihály korcsmáros, Matzitz Gusztáv korcsmáros, Raits Milán mészáros, Szalai Ferenc géplakatos, Pakarski Miklós szatócs, Lukácsévits Dezső keresk., ifj. Szemző István vm. előadó, Sztrilich Aladár kereskedő, Wellenreiter Pál pék, Csirszka János paplangyáros, Falcione Lajos magánzó és Reiszner Alajos műlakatos. Helyettes esküdtek: Rósenthal József magánzó, Klemm Gyula kizig. tisztviselő, Schäffer Ignác lakatos, Szabó Nándor Péter kereskedő, Pethő János segéd tanfelügyelő, Stein Jakab kereskedő, Mayer István kereskedő, Schäffer Hermann kereskedő, Varga István szabó és dr. Lallosevits János ügyvéd.

MÉZELADÁS

(KILOGRAMMONKÉNT.)

AKÁC CSEMEGEMÉZ 1 K 60 f.
TARLÓVIRÁG (TISZTESFÜ) MÉZ 1 K 40 f.
HÁRSFAMÉZ 1 K 20 f.
VEGYES VIRÁGMÉZ 1 K 20 f.

OREHOJA ERNŐ

MÉHÉSNÉL ZOMBOR

BERCSÉNYI-UT 30. SZ.

190-4-3

S Z I N H Á Z.

Pénteken if. Dumasnak **A nők barátja** című vígjátéka volt műsoron *Balla és B. Marton Erzsé* felléptével. A darab kiállítására igen szép és izléses volt. A szereplők is jól megállták helyüket, akik közül *Balláné* emelkedik ki, aki de Simrosné szerepében tökéletesen beleélve magát, zajos sikert aratott. Nem kevésbé tetszett kitűnő játékaival *Balla* de Ryou szerepében. Fekete Rózi igen bájos Babilné volt, de néha egy kissé túlzott.

Szombaton Garvay Andor **Bent az erdőben** című drámája ment. Az előadás igen jó volt. Balla nagy drámai erővel játszott. B. Marton Erzsé (Rachel) kitűnő partnere volt Ballának. Árkossyné szintén pompásan adta (Florea) szerepét. A kitűnő együttest még Táborny tipikus Wernerje egészítette ki.

Vasárnap Kálmán Imre gyönyörű zenéjű operettjének a **Cigányprimásnak** volt a premierje. Az előadás zsufoolt ház előtt folyt le. A szereplők közül különösen kiemelkedett Komáromy Gizi, aki kedvesen és temperamentumosan játszott, különösen nagy sikert ért el a „Hacacaré“-val, melyet a közönség szünni nem akaró tapsára többször meg kellett ismételn. Nem kevésbé jó volt Szécsi Emma is. Árkossy pompás alakításával és jóízű humorával állandó derűtségben tartotta a közönséget. Szántó igen jól énekelt, azonban játékaival nem voltunk megelégedve. Táborny játéka és éneke egyaránt jó volt. Jók voltak még Árkossyné és Mészáros.

Hétfőn **Parasztbecsületet a Katonásan** című vígjáték előzte meg. A szereplők jobb ügyszó méltó buzgalommal játszottak. Legjobb volt Fekete Rózi.

A **Parasztbecsületben** kitűnő volt Komáromy Gizi Santuzza szerepében, volt is része a közönség elismerésében. Az énekkar nagyon ingadozó volt.

Kedden a **Cigányprimást** adták másodszor, az elsőhöz hasonló jó előadásban.

Krónikás.

HIRDETÉSEK.

BOR!

Kitünő palackborok izlésesesen
adjusztált egyliteres üvegekben.

1911-es rizling . .	fehér asztali bor literje	1— K.
1908-as rizling . .	fehér peccsenyebor literje	1:30 K.
1908-as kadarka .	siller peccsenyebor literje	1:20 K.
1910-es fekete bor	vörös peccsenyebor literje	1:30 K.
1910-es muskotály	fehér csemegebor literje	1:60 K.
1910-es burgundi .	édes vörös cse- megebor literje .	2— K.

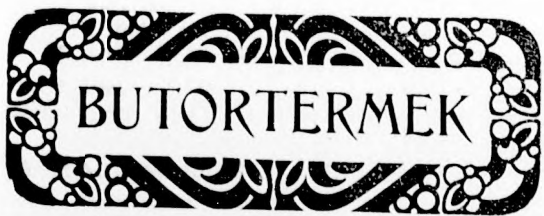
Az üvegek ára külön 10 fillér. A rendeléseket szíves készséggel házhoz szállítja a
Bozsánszky cukrászda
Zombor, (Korzo) Heindlhófer-ház. Telef. 210.

A KOSSUTH LAJOS-UTCÁBAN
A GOLDFÁHN-FÉLE
ÜZLETHELYISÉG

RAKTÁRAKKAL ES
EMELETILAKÁSSAL

1914. ÉVI MÁJUS HÓ 1-TŐL
BÉRBEADATIK.

Bővebb értesítést ad a háztulajdonos dr.
Csihás Benóné. 202-10-1

ÜZLETMEGNYITÁS.

Elsőrendű műasztalosok és műkárpitósok által készített legmodernebb butorok, ugymint teljes lakberendezések, ebédlők hálószobák, uriszobák, vas- és rézbutorok, összes kárpitozott butorok, valamint a legegyszerűbb butorok is feltünő olcsó árban, esetleg részletfizetésre is kaphatók a most megnyilt

Stössel Sámuel utóda

lakberendezési vállalatnál Zombor.
Trefort-utca 4. (a Weidingerrel szemben).

SAJÁT ASZTALOS ÉS KÁRPITOS MŰHELYEK. 197-3

Telefon: 215. **MEGNYILT** Telefon: 215.

INSTITUT DE BEAUTÉ
(SYSTEM M. E. MAYER)

ARC, KÉZ, TEST ÉS HAJÁPOLÓ INTÉZET
Trefort-utca 5. sz. **ZOMBOR.** Bejárat: a Kosmetikai vállalat illat Weidinger palota. és kötszertárból.

Szíves tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy a már gyakrabban ismertetett **fontnevezett intézetemet 1913. évi november hó 3-án a forgalomnak átadom.** Midőn ezen körülményről a nagyérdemű közönséget értesitem, egyben szíves tudomására hozom, hogy intézetem vezetésére sikerült Madame **Marie Mosert** megnyerni, ki eddig állandóan a Kontinens legelőkelőbb intézeteiben mint vezető működött s ki a nagyérdemű hölgyközönség bizalmát s meglegedését nagy szaktudása révén teljesen megfogja nyerni. Részemről minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy intézetem minden tekintetben úgy higienia, mint modernség tekintetében, teljesen egyenrangú legyen a világvárosok legelőkelőbb intézeteivel. Ezek szíves tudomásulvételét s szíves pártfogásukat kéri 194-6-2

Institut de Beaute M. E. Mayer
Wien—Karlsbad
Zombori fiókja.

Arcmassage.	Manicürözés.
Kéz és karmassage.	Arc és decoltage- emailrozás.
Hideg arcgőzölögés.	Hajmosás, hajfestés
Szörtelenítés.	Ondolás stb. stb.

Mindenki saját érdekében cselekszik, ha a legnagyobb bizalommal hozzánk fordul, hol a legmodernebb Hygiene Beaute instrukcióiban fog részesülni. Személyes látogatás megakadályozása esetén szíveskedjék feltétlen kérdőívet kérni. :-:

A néhai Fischer Adolf

volt nemesmiliticsi lakos tulajdonát képezett és Nemesmiliticsen a Jegyző-dülőben körülbelül

100 hold (à 1200 □-öl)

egy tagban levő szállás a rajta levő szállási épületekkel és körülbelül 11 hold laposi

feld

vagy egy tagban, vagy parcellázva

szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad dr. Guttman Zsigmond ügyvéd, Zomborban. 191-5-4

Kristálytisztá

MŰJEGET

bármilyen mennyiségben
házhoz szállítja
az „**U n i ó**“ jéggyár.

Telefon: 112.

88-43

Kárpitosműhely
áthelyezés.

A jó hírnévnek örökös 199-5 2 vendő műhelyemet Széchenyi-körut 2. szám alá, a Kis szerbtemplom és a honvédlaktanya közötti sarokházba helyeztem át. Kérem a n. é. közönség további szíves pártfogását.
Lederer Mihály, kárpitos és diszító.

Egy jóházból való fiu

tanoncúl

felvétetik
Szukfűll Imre,
péküzletében. 170-10-9

Idegen nyelvű Berlitz-féle tanfolyam.

J. de Raënn de Manthes bárónő tisztelettel tudatja összes régi és új tanítványainak és az érdeklődő nagyérdemű közönséggel, hogy folyó évi szeptember 1-étől fogva szerződésileg átvette a zombori és apatini „Methode Berlitz“ iskolákat, melyeknek ő maga igazgató-tulajdonosa. Nevezett iskolákban tanítanak francia, angol, olasz és német nyelveket. Esti tanfolyamok is vannak tanulók és alkalmazottak részére 8-9 óra között 3-szor hetenkint. Jelentkezni lehet Széchenyi-körut 23. szám alatt.